

Voditelj Dejanja sv. Detinstva.

(Pouk o uredbi, vodstvu in o duhovnih
dobrotah sv. Detinstva.)

Sestavil

Anton Čadež

škofijski voditelj sv. Detinstva.

V Ljubljani, 1914.

Založilo vodstvo Dejanja sv. Detinstva.

Tisk Katoliške Tiskarne.

248

Voditelj Dejanja sv. Detinstva.

(Pouk o uredbi, vodstvu in o duhovnih
dobrotah sv. Detinstva.)

Sestavil

Anton Čadež

škofijski voditelj sv. Detinstva.

V Ljubljani, 1914.

Založilo vodstvo Dejanja sv. Detinstva.
Tisk Katoliške Tiskarne.

Št. 4401.

Nihil obstat.

Prof. A. Kržič
canonicus h.

Imprimatur.

Joannes Flis
vic. gen.

Kn. sk. ordinariat v Ljubljani,
dne 7. oktobra 1913.

KMC B 7280

D. 910 13015477

Dejanje sv. Detinstva.

Začetek, pomen, uspeh.

Znano je ono nepojmljivo gibanje, ki se je pojavilo za časa velikega Inocenca III. okrog l. 1212. v vrstah krščanskih dečkov. Navdušenje za rešitev Sv. dežele iz rok poganov jih je združilo v „otroško križarsko vojno“. To čudovito gibanje se je začelo na Francoskem, kjer je preprost pastir Štefan vabil in klical mladino, naj se poda z njim čez morje iskat križ Jezusov in rešit Sv. deželo iz turškega jarma. — Tudi na Nemškem je z enako navdušenostjo oznanjeval križno vojno desetletni deček Nikolaj ter nabral 20.000 drobnih tovarišev, da bi pomagali kristjanom v Sv. deželi zoper grozovite Turke. V seto so bili le lepi, a sanjavi naklepi, ki jim je kmalu sledila prebridka prevara.

Podobno navdušenje, ki ima končni namen, osvojiti vzhodne dežele in jih priklopiti sv. katoliški Cerkvi, je združilo in še združuje katoliško mladino obojega spola v veliko svetovno armado, ki šteje sto tisoče bojevnikov. Toda teh otrôk ne vabi in ne združuje preprost in neizkušen pastir: Vodja in poveljnik nove križne vojne je bethlehemsko Dete, je Jezusček sam. Ta križna vojna, „Dejanje sv. Detinstva“ se imenuje, je dosegla že neverjetne zmage ter priborila Kristusu onkraj širnega morja nešteto novih brambovcev. „Dejanje sv. Detinstva“ je — rekel bi — velikanska vojna sila sv. katoliške Cerkve, ki zasluži pozornost vseh kristjanov, osobito pa še pozornost duhovščine.

Predzgodovina „Dejanja sv. Detinstva“.

Dokazano je, da še zdaj ni ponehala ona nečloveška in barbarska navada na Kineškem, ki ugonablja leto za letom tisoče, da ne rečem stotisoče nedolžnih otroških bitij. Ta človeka nevredna razvada se tekom stoletij še ni dala zatreči. Umevno, da so kineški misijonarji vse storili, da bi preprečili zametavanje otrok, in da so reševali zavržene otroke ter jim delili zakrament sv. krsta. Toda vedno in vedno se je ponavljal klic misijonarjev za pomoč; v vseh pismih je odmeval stalni refren: Dajte nam sredstev, pošljite nam denarja! — Že v 18. stoletju zaznamenujejo letopisi misijonskega prizadevanja več požrtvovalnih dobrotnikov in pospeševaljic misijonskega prizadevanja, toda sv. Cerkev je pogrešala dolgo časa močne organizacije, ki bi bila vir stalnih dohodkov za misijonsko delovanje.

L. 1823. je bila v Lyonu na Francoskem ustanovljena „Družba za razširjanje sv. vere“ ali „Družba sv. Frančiška Ksaverja“. Ta družba je seznanila katoličane po Evropi s težavami in z boji misijonarjev; pokazala je bedo, v kateri so se nahajali apostolski možje med poganskimi narodi. Gorečnost in vnema za misijone se je nato izdatno povzdignila.

Kmalu so prišli vneti zagovorniki misijonov in misijonskega gibanja do prepričanja, da je k temu delu treba pritegniti Jezusa ljubečo mladino. Ta presrečna misel se je tudi uresničila — na blagor in srečo misijonskega napredka.

Ustanovitev „Dejanja sv. Detinstva“.

Da se je ustanovilo „Dejanje sv. Detinstva“, je nevenljiva zasluga francoskega škofa v mestu Nancy, grofa Forbin-Jansona. (* l. 1785. v Parizu,

† 1844 v Marseille.) Kot potomec stare plemenite rodovine se je mladi plemič hotel posvetiti politični službi, toda premislil se je kmalu ter prosil v 24. letu starosti za sprejem v semenišče Saint-Sulpice. Že čez 14 let je postal škof v mestu Nancy. Za časa neke ljudske vstaje se je umaknil ter deloval kot misijonar v Ameriki. Tu se mu je zbudila misel, da bi ustanovil primerno družbo, ki bi pospeševala misijonsko delo. Svojo namero je razodel in razložil pobožni, za bogoljubna podjetja vneti Pavlini Jaricot, ki je znala uvaževati visoki pomen takega podjetja. Ko je l. 1842. na bolniški postelji razmišljala o načrtih vnetega škofa, ji pade hipoma na misel: Zakaj bi se pa otroci v Evropi na poseben način ne zavzeli za svoje bratce in sestrice na daljnem vzhodu? Ali bi se ne dalo ustanoviti posebno dejanje za razširjanje sv. vere, ki bi pri njem bili udeleženi uprav otroci? Kako preprost in lep načrt! Takoj se je lotila pobožna bolnica, da to lepo misel tudi v dejanju izvrši. Svoj načrt obrazloži škofu, ki se takoj oprime dela, napravi in sestavi pravila; spiše okrožnice ter jih razpošilja po Franciji, na Angleško, Italijansko, v Nemčijo in na Holandsko. Tudi osebno je hodil l. 1843. od kraja do kraja ter je oznanjeval z mladeniško živahnostjo in z ognjevitim navdušenjem križno vojno otrôk. Njegov osebni ugled, njegova zgovornost in priljubljenost je ugladila pot novemu podjetju. Papežev poslanik msgr. Joahim Pecci, poznejši tako blagosloveno vladajoči papež Leon XIII., mu je dal priporočilna pisma. Ker je bil pa Janson slabotnega zdravja, je podlegel velikemu naporu. Ko je v mestu Marseille poldrugo uro pridigoval, se mu je ulila kri. Moral je na bolniško posteljo; toda kljub slabotnosti je ostal delaven do smrti. Na

njegovo mesto je prišel Abbé James, ki je vodil „Dejanje“ kot prvi ravnatelj 12 let... V Nemčiji je bilo sv. Detinstvo vpeljano že l. 1846. L. 1881. se je jelo to blagodejno Dejanje širiti po avstrijskih kronovinah in sicer po neumornem trudu † P. Edmunda Hager O. S. B.

Pri nas v ljubljanski škofiji se je za vpeljavo in razširjanje „Dejanja sv. Detinstva“ mnogo prizadeval rajni kanonik in stolni dekan Andrej Zamejic. Že kot ljudskošolski katehet v Ljubljani je jel navduševati mladino, naj po možnosti pospešuje sv. misijone na ta način, da se vpiše v prekornostno družbo sv. Detinstva. Širšo javnost je pridobil za to prekornostno delo s tem, da je jel izdajati slovenska letna poročila o delovanju in uspehih sv. Detinstva. Sestavil je tudi posebno knjižico z navodili in nauki o sv. Detinstvu. Tiho in neumorno — kot čebelica — je zbiral doneske in sestavljal vsakoletne knjižice do l. 1907., torej celih 25 let. Delo, ki je bilo neznano ljudem, je pa zapisano v knjigi večnega življenja. Njegov trud je poplačal Bog, započeto delo se pa z božjo pomočjo nadaljuje.

Namen sv. Detinstva je vzvišen saj naklanja ubogim poganskim otrokom, ki jih rešuje gotove smrti, milost sv. krsta in krščansko vzgojo; krščanskim otrokom pa, ki se tega dejanja udeležujejo, podeljuje obilo milosti. Kako lep, kako svet namen! Ali si moremo misliti kaj blažjega in Bogu bolj dopadljivega, kakor če se krščanski otroci v nežni dobi trudijo, da pomagajo nebeškemu Detetu reševati neumrljive duše nevernih poganskih sobratcev in sestic!

Od prvega početka do danes so „Dejanje sv. Detinstva“ odobraval in priporočali papeži in škofje. Papež Pij IX. je poskrbel, da je bilo to „Dejanje“ kanonično ustanovljeno (Breve 18. julija

1856), mu je dal kardinala-pokrovitelja ter naročil vsem škofom, naj skrbe, da se bo ustanovilo v njihovih škofijah. — Papež Leon XIII. je „Dejanje“ blagoslovil in je priporočal nanovo vsem katoliškim škofom v posebni encikliki: „Sancta Dei Civitas“ z dne 3. dec. 1880. — L. 1893. je praznovalo „Dejanje“ 50 letnico obstoja; za ta 50 letni jubilej mu je postavil Leon XIII. krasen spomenik v pismu „Humani generis“.

Tako se je „Dejanje sv. Detinstva“ s pomočjo blagoslova, ki so ga podeljevali namestniki Kristusovi, predvsem pa pod zaščito božjih zavetnikov razvijalo in širilo po vseh delih katoliškega sveta. Številke naj govore, koliko se je doseglo. V vseh letih od začetka ustanovitve pa do danes je „Dejanje sv. Detinstva“ spravilo skupaj okroglo 150 milijonov mark ali 180 milijonov kron. Vsa ta ogromna vsota se je obrnila v prid in za razširjanje misijonov, osobito pa na korist od poganskih staršev rojenim otrokom, ki jih je bilo v tem času krščenih okrog 20 milijonov.

Jasno je torej, da je „Dejanje sv. Detinstva“ neizmerne važnosti; pa tudi deležnikom in deležnicam je vir obilnih milosti in dobrot. Mislimo samo na delo usmiljenja, na miloščino. Kateri milodar je Bogu bolj dopadljiv kot dar, ki ga obrneš za krst poganskih otročičev?! — Koliko molitev opravijo nedolžni udeleženci dan za dnem! Iz milijonov čistih src se dviga neprenehoma prošnja k Bogu za nekrščene, kakor tudi za krščene otroke! Koliko milosti in blagoslova bo izprosila ta molitev za nas vse!

Pomislimo pa tudi, koliko velja molitev onih duš, ki jih je „Detinstvo“ tekom dolgih let že rešilo. Ali ne bodo milijoni rešenih ob prestolu božjem stanovitni angeli varhi onih, ki so jim

pripomogli do rešitve? Pomislimo končno, da je „Detinstvo“ velik pripomoček pri težavni nalogi krščanske vzgoje. Krščanska ljubezen je največja moč na svetu. Ljubezen do bližnjega blaži otroku srce, opili tudi kako robotost njegovo, ga uri v duševni plemenitosti. Kako velike važnosti je torej, če se navaja otrok že v nežni dobi za dela milosrčnosti, usmiljenja in ljubavi do bližnjega. In kje ima lepšo priliko kot če se vpiše v bogoljubno „Dejanje sv. Detinstva“! Otroci, ki so deležniki tega dejanja, bodo tudi veliko bolj cenili dar sv. vere, milost in neizmerno dobroto sv. krsta ter bodo ljubemu Bogu hvaležni na ta način, da bodo tembolj čuvali najdražji zaklad sv. vere in ohranili milost božjo.

„Blagoslavljam,“ tako je govoril papež Leon XIII. l. 1882, osrednjemu vodstvu, „od vsega srca ‚Dejanje sv. Detinstva‘, vse svetovalce in predstojnike, ki se z vnemo trudijo za razširjanje kraljestva Jezusovega. Blagoslavljam s srčno ljubeznijo vse deležnike, posebno še ljube otroke, ki s svojimi molitvami in s svojimi darovi odpirajo nebesa ubogim poganskim otrokom. Želim, da bi bili vsi otroci katoliškega sveta člani tega lepega ‚Dejanja sv. Detinstva‘“.

Naj bi se ta želja z božjo pomočjo čedalje bolj uresničevala!

Misijonsko delo in duhovnik.¹

Gospod je obljubil svojim duhovnikom: „Glejte, jaz sem z vami vse dni do konca sveta.“ Toda te besede je izpregovoril, ko je rekel apostolom: „Pojdite in učite vse narode!“ Da, Kristus bo z

¹ Z dovoljenjem uredništva iz „Vzajemnosti“, I. I., št. 7., 1913.

nami, če tudi mi duhovniki izpolnimo, kar je nam ukazal, namreč če skrbimo za razširjanje sv. vere.

Poseben blagoslov božji spremlja duhovnika, ki stori v tem oziru svojo dolžnost, pa tudi ljudstvo bolj naveže na Cerkev, na Boga.

Če imajo ljudje zmisel za sv. misijone, imajo tudi zmisel za domače verske potrebe. Kdor rad podpira sv. misijone, bo tudi rad daroval za domačo cerkev. To so že mnogi duhovniki izkusili. Kardinal Respighi se je nekoč izrazil grofici Ledóhowski, voditeljici Družbe sv. Petra Klaverja: „Ko je Leon XIII. v korist misijonom izdal neko encikliko, sem jaz v Bolonji pridigal o tem ljudem in takoj sem začel dobivati darila za sv. misijone. Prišli so pa tovariši k meni in rekli: ‚Kaj pa delate? Saj imate toliko stroškov za svojo lastno cerkev!‘ Nato sem jim pokazal računsko knjigo, rekoč: ‚To je res, moji stroški so veliki. Toda odkar sem vpeljal družbo za razširjanje svete vere, so tudi moji dohodki primerno večji postali. Ljubi Bog ni dopustil, da bi jaz škodo trpel.‘ — Torej izkušnja potrjuje: Misijonsko delo rosi blagoslov z nebes ter dela ljudi požrtvovalne. Duhovnik, ki na prižnici, v spovednici, šoli, v društvih dela za svete misijone, bo za trud žel obilno plačilo.

Toda marsikdo ugovarja, češ, skrbimo najprvo, da bomo doma imeli vse v redu. Čemu darovati za misijone, ko imamo toliko domačih potreb: domače cerkve, patronažo, narodno obrambo. Če kaj darujemo, darujmo za „Slovensko Stražo“! Sicer je pa naše ljudstvo ubogo, saj ne more ničesar dati za misijone.

Na te ugovore nekaj odgovora!

Skrb za sv. misijone je najsplošnejša in najvažnejša naloga katoliške Cerkve, torej katoliške

duhovščine in sploh vseh katoličanov; zato se ne sme podrediti domačim potrebam, ampak je prav tako važna, kakor skrb za domače potrebe. Sicer pa le skrbimo, da zadostimo domačim potrebam, samo da pri tem ne zanemarjamo svetih misijonov. Kdor skrbi le zase, ne ravna po naukih Jezusovih, nima ljubezni do bližnjega. Ljubezen do samih sebe dela ljudi — majhne.

Kadar bomo zadostili domačim potrebam, potem se naj šele lotimo misijona in misijonskega dela? Kristus je poslal svoje apostole po svetu, toda ali je bilo v Palestini tačas vse v redu? Ako bi apostoli skrbeli le za svoje rojake Jude, bi mi bili še danes pogani. Apostoli so pač skrbeli za svoje rojake, zraven tega pa niso zanemarjali misijonskega dela.

Slovenci, zlasti duhovniki, že itak zadosti darujemo za dobre namene, se ugovarja.

Res je, da slovenski duhovniki ogromno žrtvujemo za razne dobre namene. Istotako naše ljudstvo mnogo žrtvuje za svoje duhovnike, za domačo cerkev, za narodno obrambo itd., vendar vse to ni zadosten vzrok, da bi ne žrtvovalo po svojih močeh tudi za sv. misijone. Katoličani niti izdaleka toliko ne žrtvujejo za misijone kakor protestantje. Da, podpirajmo domače dobrotne naprave, toda ne zanemarjajmo misijonskega dela. Cerkev bi pač lahko vpeljala misijonski davek, toda ona tega ne stori, ker hoče, da so misijoni karitativno delo. Kdor rad da, je vedno dal po svojih močeh tudi za misijone in radi tega ni ubožal. Prava krščanska ljubezen je velikodušna.

Ugovor, da ljudje ne morejo dati za misijone, ni povsem opravičen. Pač jih je nekaj, ki ne morejo ničesar prispevati, toda za veliko večino to ne velja. Dokler bo slovensko ljudstvo

na leto dalo 100 milijonov kron za alkoholne pijače, se pač ne more trditi, da ljudje ne morejo ničesar darovati za misijone. Ako bi Slovenci le en odstotek od tega, kar dajo za pogubni alkohol, dali za misijone, bi to znašalo na leto 1.000.000 K (reci in piši: en milijon kron). Koliko misijonskega dela bi se dalo s to vsoto izvršiti!

Četudi je naše ljudstvo ubogo, vendar rado daruje po svojih močeh za misijone, samo če se pouči.

Sicer pa se za misijone ne deluje samo z denarjem, ampak tudi z molitvijo. Misijonsko delo je delo milosti, in zato tudi delo molitve. Kdor ne more v denarju podpirati misijonov, jih prav lahko podpira z molitvijo. Molitev veliko premore. Naš Gospod je molil, preden je pričel svoje misijonsko delo. Istotako so se apostoli z molitvijo pripravljali na misijonsko delovanje. Vsi veliki misijonarji katoliške Cerkve so bili možje molitve. Katoličani veliko molimo za duše v vica; toda ali niso še ubožnejše duše poganov? Dušam v vica je zagotovljeno nebeško veselje, a kako je z dušami umrlih poganov? Teh umrje vsako leto do 30 milijonov. Pogani imajo tudi neumrljive duše, kam pridejo po smrti? — Zato je gotovo zelo zaslužno delo, ako molimo za misijone.

V nekem mestecu je pastiroval goreč in deloven župnik. Sezidal je župno cerkev in jo lepo okrasil; sezidal je tudi bolnišnico, ki je tudi precej stala. Poleg tega je pa vedno vzpodbujal svoje župnijane, da naj radi podpirajo svete misijone in druge dobrodelne katoliške naprave, rekoč: „Bog bo že za nas skrbel in nam dal, česar potrebujemo.“ Na ta način je vzbudil med verniki toliko požrtvovalnost, da je imel za vse domače naprave

vedno dovolj sredstev. Samo povedal je, kaj hoče napraviti, takoj so blaga srca skupaj spravila potrebni denar.

Ako bi posnemali zgled tega župnika, bi gotovo vzbudili med ljudmi večjo požrtvovalnost za domače in tuje potrebe. Kraljestvo božje bi cvetelo in donašalo lepe sadove v domovini in tujini.

Vrhovni poglavarji sv. Cerkve — za sveto Detinstvo.

(Breve sv. očeta Pija IX.)

18. junija l. 1856. je sv. oče Pij IX. v posebnem pismu priznal „Dejanju sv. Detinstva“ kanonično ustanovitev, opisal njega važnost, določil kardinala-zastopnika pri sv. stolici ter priporočil vsem škofom katoliške Cerkve, naj se zavzamejo za to prepomembno delo krščanske ljubezni in usmiljenja. Iz pisma Pija IX. navajamo doslovno samo končni del: . . . „Z največjim veseljem smo sprejeli sporočilo, da se udomačuje to, sv. veri tako koristno in času primerno delo, ki je hočemo oblagodariti s sv. odpustki iz nebeške zakladnice. Ko določamo „Dejanju sv. Detinstva“ kot variha in zastopnika enega izmed kardinalov sv. rimske Cerkve, hočemo s tem pokazati svojo očetovsko naklonjenost in dobrohotnost in podporo. Slednjič nas veže dolžnost, da se zahvaljujemo sotrudnikom in predstojnikom, ki se s tako razborito vnemo prizadevajo za razširjanje in prospah tega svetega dejanja; opominjamo jih karmoč odločno, naj se ne izneverijo svojemu sklepu, naj bodo stanovitni v skrbi za zveličanje neumrjočih duš. Ne moremo si kaj, da ne bi tudi svojih častivrednih sobratov, škofov sv. katoliške Cerkve, opominjali, naj vsakdo to

novo krščansko napravo v škofiji vpelje ter kot krepkovzraslo drevesce v vinogradu Gospodovem pridno goji, da bo obrodilo bogate sadove. Končno podeljujemo radevolje kot zagotovilo božje pomoči, ki brez nje ne more človek nič dobrega izvršiti in doseči, vsem predstojnikom in deležnikom imenovanega dejanja — apostolski blagoslov.

Dano v Rimu 18. junija 1856, v 11. letu papeževanja.

Breve papeža Leona XIII.,

z dne 3. febr. 1893, o priliki zlatega jubileja „Dejanja sv. Detinstva“.

Trajnemu spominu! Sv. Cerkev, mati človeškega rodu, se sicer prizadeva v enaki meri za vse svoje otroke ter se oklepa vsakega z enako ljubeznijo, vendar pa se ozira s posebnim usmiljenjem na otroke poganskih staršev, ki jih luč sv. evangelija ne osvetljuje, ki žive v največji bedi, ki je njih časna in večna sreča v največji nevarnosti. Ta materina ljubezen sv. Cerkve ni nova ali nenavadna; saj ji je izročena ter kot nekaka dedščina prepuščena vsled uredbe božjega ustanovitelja, ki je otroke izredno ljubil ter nikakor ni dovolil, da bi jim branili k njemu. Ni se torej čuditi, če rimski škofje zelo cenijo in na vso moč podpirajo vsaktero napravo, ki je ustanovljena za rešitev onih otrok. Med temi pobožnimi dejanji si je pridobilo po vsej pravici posebno naklonjenost papežev in ima povsod veliko prijateljev ono dejanje, ki je bilo ustanovljeno v Parizu, in sicer za rešitev predvsem kineških otrok, pod imenom in pod zaščito sv. Detinstva Jezusa Kristusa. Če mislimo na početek tega Dejanja, nas navdaja posebno veselje. Ko se je namreč v

skromnosti porajalo, smo se — takrat še apostolski poslanik pri kralju Belgijcev — zanj močno trudili in ga podpirali v prepričanju, da je ta ustanova od Boga blagoslovljena in Bogu posebno ljuba. Zdaj pa, po božji sveti volji na višek apostolske časti povzdignjeni, nas preveva ista ljubezen kot nekdej do „Dejanja sv. Detinstva“, ki se odlikuje po številu članov, pa tudi po izrednih uspehih. Veselimo se, da praznuje „Dejanje sv. Detinstva“ svojo petdesetletnico ob istem času, ko praznujemo tudi mi 50 letni jubilej škofovskega posvečenja. Že tretje leto pontifikata smo razodeli svoje zanimanje za razširjanje tega Dejanja; o priliki tako srečnega dogodka (jubileja) hočemo pa pokazati trajno svedočbo svoje naklonjenosti. Ustrezajoč prošnji ljubljenega sina Vincencija kardinala Vannutelli-ja določamo, da veljajo gotovi privilegiji, ki so imenovanemu društvu bili podeljeni samo začasno, odslej za vse čase. (Slede privilegiji.)

Važno pismo sv. očeta Pija X.,

v katerem se zavračajo in zametujejo že mnogokrat izražene želje in nakane, da bi se celotno „Dejanje sv. Detinstva“ razdelilo v narodne skupine in da bi se potem z nabranim denarjem podpirala narodna misijonska podjetja.¹

Z veliko radostjo smo prejeli zadnji zvezek letnih poročil o „Dejanju sv. Detinstva“, ki so iz njih razvidni čudovito lepi uspehi tega Dejanja. V neizmerno tolažbo nam je, če premislimo in presodimo, koliko dobrega se je tekom dolgih

¹ Pismo je prejel glavni predstojnik „Dejanja sv. Detinstva“, prelat Mavricij Demimuid, ki pošlje vsako leto sv. očetu zvezek letnih poročil o sv. Detinstvu.

let že doseglo. Ob tako lepih uspehih moramo le častitati vsem, ki se trudijo za razvoj sv. Detinstva; obenem pa izrekamo željo, naj bi „Dejanje sv. Detinstva“, ki si je za Cerkev in človeško družbo priborilo že toliko zaslug, z vnemo in uspehom po isti poti nadaljevalo svojo blagodejno božjo službo. Naj bi bodoča letna poročila vsebovala še slavnejša dejanja ljubezni do bližnjega.

Upamo, da se bo ta želja z božjo pomočjo uresničila zlasti, če bo družba slonela še naprej na temeljni podlagi enotnosti. Da, Detinstvo bo ostalo močno, bo cvetelo in obilno sadu obrodilo, če bodo vsi, naj bodo tega ali onega stanu, skupno sodelovali za ta blagi namen, če bodo v skupnem stremljenju edini in složni ostali.¹

To je nujna naša želja. Da Ti izkažemo svojo posebno naklonjenost, podelujemo v očetovski ljubezni Tebi in Dejanju, ki si mu predsednik, apostolski blagoslov.

Dano v Rimu, pri Sv. Petru dne 16. januarja 1904, v prvem letu pontifikata.

Pij X.

**Lastnoročno pismo papeža Pija X.,
z dne 15. sept. 1906.**

„Dilectis filiis Societatis de S. Infantia conscriptis de felici progressu gratulantes fausta quaeque et salutaria a Domino adprecamur et Apostolicam Benedictionem peramanter impartimus“.

Ex aedibus Vaticanis die 25. Sbris 1906.

Pius P. P. X.

¹ Opomba. Skofijski voditelji smejo pa centralnemu svetu izraziti željo glede razdelitve poslanske vsote.

V prevodu :

Ljubljenim članom „Dejanja sv. Detinstva“ izrekamo z ozirom na srečne uspehe svoje priznanje ter prosimo Gospoda Boga, da bi jim podaril vsega, kar je dobro in zveličavno, obenem pa podeljujemo od srca radi sv. apostolski blagoslov.

Dano v Vatikanu dne 25. sept. 1906.

Pij X.

Pij X. in vnanji misijoni.

Pripravljalni odbor za katoliški shod v Aachenu je (15. maja 1912) poslal papežu obvestilo ter spored raznih razprav, med katerimi je bil tudi referat o vnanjih misijonih med pogani.

Sv. oče Pij X. je v odgovoru (12. julija 1912) misijonsko delovanje omenjal na prvem mestu ter poudarjal: „Vnanji misijoni spadajo v vrsto onih naprav, ki ne potrebujejo, da bi jih dobromislečim še posebej priporočali.“ Kdor zna ceniti vrednost prave vere ter ima le iskrico krščanske ljubezni do bližnjega, ta bo gotovo po svojih močeh pomagal tako številnim nesrečnim bratom, ki zdihujejo v temi in v smrtni senci.

Pravila „Dejanja sv. Detinstva“,

ki jih je odobril papež Pij IX., dne 9. marca 1872.

Namen „Dejanja sv. Detinstva“.

Sv. Detinstvo ima namen otroke poganskih staršev reševati, krščevati in krščansko vzgajati

I. Notranja uredba.

§ 1. Dejanje sv. Detinstva je izročeno varstvu božjega deteta Jezusa.

§ 2. Preblažena Devica je prva zaščitnica sv. Detinstva; drugi zaščitniki so še: Sv. angeli varuhi, sv. Jožef, sv. Frančišek Ksaver, sv. Vincencij Pavlanski.

§ 3. Vsi krščeni otroci so lahko deležniki Dejanja sv. Detinstva

§ 4. Kot pravi člani ostanejo otroci do izpolnjenega 12. leta.

§ 5. Vsi starejši zamorejo pristopiti, oziroma ostati pri Dejanju kot zavezniki.¹

Dejanje ima torej dve vrsti deležnikov, namreč prave člane in zaveznike; pravi člani so namreč le otroci do 12. leta, ker je sv. Detinstvo uprav zanje ustanovljeno. Krščanski otroci vsega sveta naj bi se na čast sv. Detinstvu Jezusovemu združevali, da bi reševali poganske otroke. Krščanski otroci imajo torej tukaj prvo, častno mesto pri Jezusu, pa so tudi v večji meri deležni molitev in sv. maš, opravljenih v cerkvah, ki so sv. Detinstvu Jezusovemu in preblaženi devici Mariji posebno posvečene.

¹ Ker imajo zavezniki iste pravice in dolžnosti kot člani, bomo obe vrsti imenovali s skupnim izrazom „deležniki“.

Pri vseh molitvah in sv. mašah, ki se opravljajo v namen sv. Detinstva, se vselej še posebej moli za krščanske matere, da bi njih otroci ne umrli brez sv. krsta, kakor tudi za mlade deležnike, da bi prvo sv. obhajilo vredno in dobro pripravljene prejeli in da bi bili potem stanovitni v svojih dobrih sklepkih.

V prvo vrsto se zamorejo vpisati otroci že takoj po sv. krstu.

V drugo vrsto spadajo vsi otroci od 12. leta dalje, potem pa tudi vsi odrasli. Zavezniki so deležni vseh molitev in zaslug „Dejanja sv. Detinstva“, kakor tudi vseh odpustkov in milosti, ki so bili tekom časa Dejanju podeljeni.

Da je kdo član ene ali druge vrste, je potrebno:

- a) da plača vsako leto 48 vinarjev miloščine;¹
- b) da moli vsak dan eno Češčenomarijo s pristavkom: „Sveta Marija, prosi za nas in za uboge poganske otroke“. — Namesto otrok, ki so še premladi, opravlja molitev oče ali mati ali kdorkoli.

§ 6. Miloščina vsakega člana znaša na mesec 4 vinarje, na leto 48 vinarjev.

§ 7. Dejanje je razdeljeno v sledeče skupine: Skupina 12 članov (na čast 12 letom detinstva Jezusovega) se imenuje združenje; 12 združenj skupaj se imenuje pododdelek, 12 pododdelkov pa oddelek.

§ 8. Vsako združenje ima nabiralca ali nabiralko.

Po pravilih se torej zbirajo deležniki v združenih pododdelkih in oddelkih. Ako je v kakem kraju le eno združenje (12 članov) pod oskrbo duhovnega voditelja, potem se smatra, da je Dejanje ustanovljeno tako, da postane duhovni voditelj deležen dovoljenih pravic, člani pa dobe pravico do odpustkov.

§ 9. Duhovni voditelj je župnik dotične župnije, v kateri je Dejanje sv. Detinstva ustanov-

¹ Papež Leon XIII. je 13. aprila 1878 za avstrijske dežele dovolil, da se smatrajo revni, ki ne morejo plačati običajnega doneska, kljub temu še vedno kot člani, če opravljajo zapovedane molitve in darujejo, kolikor ravno zmorejo.

ljeno, ali pa duhovnik, ki ga določi župnik kot svojega zastopnika.¹

§ 10. Voditelj izbere v župniji nekaj pobožnih oseb, ki se hočejo nekoliko potruditi v prosep sv. Dejanja. (Pospeševalji.)

II. Doneski za „Dejanje sv. Detinstva“.

Dohodki so redni in izredni. — Redne doneske plačujejo deležniki vsako leto posebej, ali pa enkrat za vselej; izredni dohodki so zapuščine, slučajne zbirke, n. pr. o priliki detinske pobožnosti na praznik Nedolžnih otrok, odkupnine za poganske otroke itd.

A. O rednih doneskih.

1. Običajni doneski se pobirajo lahko enkrat na leto, polletno ali pa mesečno, kakor že bolj ugaja deležnikom. Navadno se priporočajo mesečne zbirke, ker se na ta način „Dejanje sv. Detinstva“ večkrat nekako poživi in ker se s tem vnema nanovo zbudi.

Duhovni voditelji uživajo le tedaj dovoljene privilegije, ako dejanje v resnici prav vodijo, t. j. če se trudijo, da se po papežu določeni zneski res poberejo.

Prav tako ohranijo člani in zavezniki le tedaj pravico do odpustkov in drugih duhovnih dobrot, kakor tudi pravico do letnih poročil, če redno plačujejo letne ali mesečne doneske in če opravljajo vsak dan zaukazano molitev.

Kjer se za te pogoje ne zmenijo, kjer se namesto pobiranja napravi samo nekako darovanje, tam Dejanje kot tako ne obstoja, torej izgine tudi pravica do duhovnih dobrot.

¹ Ako si župnik kake večje župnije pridrži glavno vodstvo sv. Detinstva, uživajo kljub temu tudi njegovi duhovni pomočniki i. dr. vse privilegije, ako vodijo z župnikovim odobrenjem eno ali več združenj. Zbirke doneskov lahko pošljejo osrednjemu vodstvu sami ali pa po župniku.

Podpisani doneski se morajo oddati kot brezpogojna podpora „Dejanja sv. Detinstva“; tudi ni dovoljeno, da bi se pošiljali misijonskim hišam, ali da bi se obrnili v kake druge dobre namene.

2. Dne 15. julija 1882 je dovolila sv. stolica, da postane dosmrten član in da more dobiti vse odpustke, ki so temu Dejanju dovoljeni, vsakdo, ki opravlja zaukazano molitev ter enkrat za vselej plača 80 kron.

B. Izredni prispevki.

1. Med izrednimi darovi je največ takih, ki so namenjeni za odkup poganskih otrok v znesku 21 mark (okroglo 25 kron). Vsakdo, ki pošlje to vsoto, ima pravico, da določi krstno ime rešenemu in krščenemu otroku poganskih staršev.

2. Tudi manjši zneski, ki so posebej določeni za odkup takih otrok, se hvaležno sprejemajo; samo dobrotnik v tem slučaju nima pravice, da bi določil ime krščencu.

III. Pobožne vaje in duhovne dobrote.

§ 1. Vsak deležnik „Dejanja sv. Detinstva“ moli na dan eno Češčenomarijo s pristavkom: „Sveta devica Marija, prosi za nas in za uboge poganske otroke“.

§ 2. V času, ko Cerkev sv. Detinstvo Jezusovo posebno časti, torej med Božičem in Svečnico, se opravi v vsakem kraju, kjer obstoja vsaj en pododdelek Dejanja, ena sv. maša za žive deležnike. Po sv. maši se izvrši slovesni blagoslov otrok. (Glej str. 38.) Pri tej priliki se napravi tudi zbirka v prid sv. Detinstvu ter se izžrebajo imena. Glej str. 22. (V Ljubljani imajo deležniki sv. mašo na god Nedolžnih otrok v uršulinski cerkvi; isti dan popoldne pa je govor, blagoslov otrok in litanije.) Ob času, ko navadno gredo otroci k prvemu sv. obhajilu, t. j. od 2. nedelje po Vel. noči do 31. maja, se opravi ena sv. maša za rajne deležnike v vsakem kraju, kjer je vsaj 144 članov (en

pododdelek). [Štipendij za ti dve sv. maši se sme poravnati iz doneskov, ne sme pa presegati škofijske takse.]

Poleg teh sv. maš se opravijo še vsak mesec štiri sv. maše v eni izmed cerkva, ki so sv. Detinstvu Jezusovemu in preblaženi Devici posvečene in ki jih vsako leto določi osrednji svet, n. pr. v Betlehemu, Nazaretu, v Loretu, na gori Karmelski itd. Prva teh sv. maš se daruje za deležnike sv. Detinstva, druga za poganske otroke, tretja za žive dobrotnike, ki so kaj storili za sv. Dejanje in so se posebej priporočili v molitev, četrta pa za rajne dobrotnike. S temi glavnimi nameni se pa vselej pri vseh sv. mašah združi še poseben namen, in sicer za krščanske matere, da bi njihovi otroci ne umrli brez sv. krsta, in da bi se za prvo sv. obhajilo vredno pripravili ter potem v lepih čednostih stanovitni ostali.

Pozabiti pa ne smemo, koliko otrok je prišlo vsled pripomoči „Dejanja sv. Detinstva“ v nebesa, ki sedaj iz hvaležnosti prosijo Boga za dobrotnike sv. Detinstva. Pa tudi rešeni otroci, ki so bili krščeni in še žive, molijo za deležnike in dobrotnike tega sv. Dejanja. Pobožna molitev misijonarjev v isti namen tudi ne bo brez posebnega blagoslova božjega.

Prazniki „Dejanja sv. Detinstva“.

Praznovanje sv. Detinstvu posebej posvečenih dni je najboljši pripomoček, da se poživijo in ogreje vnema otrok. Blagoslov sv. maš, ki se opravijo za člane in dobrotnike, sv. odpustki, svečanost, ki se priredi, recimo 28. decembra za male deležnike: vse to daje članom novega ognja, nove moči.

Radi tega je vsekako potrebno, da se vsaj en praznik svetega Detinstva slovesneje obhaja. Predvsem naj se ne zanemarita sv. maši, ki sta zaukazani v onih krajih, kjer je vsaj 12 združenj po 12 članov (en pododdelek). Ti dve sv. maši, ki so z njima združeni popolni odpustki (dobiti jih morejo celo otroci, četudi še ne hodijo k sv. obhajilu,

glej str. 25), se opravita ob glavnih praznikih sv. Detinstva. Prvi glavni praznik se obhaja enkrat med Božičem in Svečnico, najprimerneje na god Nedolžnih otrok; čas za praznovanje drugega glavnega praznika se začne z Belo nedeljo in traja do konca, Mariji, prvi zaščitnici Dejanja, posvečenega meseca maja. V tem času gredo navadno otroci k prvemu sv. obhajilu. Ako bi se ta dva praznika preložila na drug čas, je treba v svrhu odpustkov škofovega dovoljenja. (Glej opazko pod črto str. 25.)

Prazniki „Dejanja sv. Detinstva“ II. reda:

1. Praznik Angelov varihov.
2. Marijino darovanje (21. novembra).
3. God sv. Frančiška Ksav. (3. decembra).
4. Praznik sv. Jožefa.
5. God sv. Vincencija Pavl.

Žrebanje krstnih imen.

Clani „Dejanja sv. Detinstva“ dosežejo to srečo, da so bratci in sestrice, pa tudi veliki dobrotniki revnih poganskih otrok. Mnogim izmed teh nesrečnežev rešijo s svojo podporo življenje, pripomorejo, da prejmejo milosti sv. krsta in dobre, krščanske vzgoje. Toda še več. Deležniki sv. Detinstva naj bi bili tudi krstni botri in botrice, torej nekaki duhovni očetje in mamice poganskih krščencev. Zato pa je naklonjena deležnikom ugodnost, da smejo svoja imena določiti kot krstna imena tem krščencem. Ker pa ni moč, da bi si vsi privoščili to veselje, se je tako uredilo, da zapiše vsak deležnik svoje ime na listek in se le četrti del teh imen izžreba za imenovanje poganskih otrok. Najkrajša pot je, če vsako združevanje zase po žrebu določi tri člane ali članice kot krstne botre in botrice.

IV. Uredba sv. Detinstva.

a) Osrednji (generalni) svèt.

Dejanje ima pokrovitelja v osebi kardinala, ki ga določi sv. oče sam, točasno kard. V. Vannutelli.

Splošno vodstvo je poverjeno centralnemu svetu v Parizu, ki tudi razdeljuje prispevke.

Osrednje vodstvo šteje 30 članov (4 iz Nemčije), in sicer 15 duhovnikov ter 15 svetovnikov in enega vrhovnega ravnatelja — kot predsednika. Vrhovni ravnatelj mora biti duhovnik in ni, da bi moral biti član centralnega sveta.

Izmed duhovskih članov morajo biti vsaj trije redovniki, spadajoči v one redove ali kongregacije, ki jih Dejanje podpira.

Centralni svet voli iz svoje srede podpredsednika, enega blagajnika, tajnika ter šest mož, ki vsi skupaj z ravnateljem vred tvorijo upravni odbor.

Ta odbor se snide vsaj enkrat na mesec, da skupno izvršuje tekoča opravila, da nadzoruje in oskrbuje letna poročila ter pripravlja delo za shode centralnega sveta.

Centralni svet se snide vsako leto, da se posvetuje o denarnih in računskih zadevah, da razdeljuje podpore misijonom in misijonskim zavodom v soglasju s poglavitnim ter prvim namenom Dejanja (krst, odkup in krščanska vzgoja poganskih otrok).

Avstrijo zastopata v centralnem vodstvu v Parizu baron Jožef pl. Gudenus (Dunaj, Hoher Markt 8) in solnograški kanonik Oton pl. Wallpach, ki je obenem glavni ravnatelj za Avstro-Ogrsko.

b) Škofijski svet.

V vsaki škofiji naj bi se osnoval poseben škofijski svet, ki naj bo v zvezi z glavno direkcijo; kot nekako središče v posameznih državah ali za pokrajine istega jezika naj bi se pa ustanovili upravni sveti, ki naj bi skrbeli za razširjanje „Dejanja sv. Detinstva“. Tak upravni svet (8 članov) je n. pr. v Aachenu za severno in zapadno Nemčijo.

Podobice in svetinjice.

„Dejanje sv. Detinstva“ je v prvi vrsti ustanovljeno za otroke; zanje je treba tudi nekaj zunanjšega znamenja, da se zavedajo članstva in da z večjo vnemo vztrajajo pri tej dobrotvorni stvari. Članom sv. Detinstva se podari ob vzprejemu lepa svetinjica in primerna podobica. Svetinjica spominja otroka, da se je posvetil detetu Jezusu, blaženi Devici in sv. Jožefu. Svetinjice so blagoslovljene in jih prejmejo člani samo enkrat; za vsako poznejšo naj bi se zahtevala mala odškodnina.

Letna poročila.

Navdušenje za sv. Detinstvo je treba večkrat netiti. V ta namen se izdajajo vsako leto poročila o uspehih, ki jih dosega Detinstvo med poganskimi rodovi, kakor tudi o razvoju tega Dejanja po krščanskih deželah. Letna poročila v nemškem jeziku se tiskajo v 175.000 izvodih; slovenskih knjižic razpošljemo vsako leto okrog 7000. Praviloma naj dobi eno knjižico eno združenje, to je 12 članov.

Odpustki.

Odpustki, ki so jih podelili papež Gregorij XVI., Pij IX. in Leon XIII. svetemu Detinstvu: (Dotični reskripti so bili dani 17. marca in 2. maja 1846.; 10. januarja 1847 in 12. januarja 1851; 6. aprila 1856, 20. marca 1870 in 15. julija 1882. Dalje dva papeževa dopisa glavnemu vodstvu v Solnogradu z dne 12. septembra 1877 in 13. maja 1878.)

1. Popolne odpustke dobe vsi člani te-le dni:

- a) Ob praznikih „Dejanja sv. Detinstva“ II. reda, ki so naštetih na str. 22. Pogoji so navadni: Spoved, sv. obhajilo in molitev za razširjanje „Dejanja sv. Detinstva“;

- b) tisti člani, ki so pri sv. maši, katera se opravi med Božičem in Svečnico za žive deležnike sv. Detinstva;
- c) tisti člani, ki so pri sv. maši, katera se opravi v dobi med drugo nedeljo po Veliki noči in med zadnjim majem za umrle deležnike.

Za ta dva poslednja odpustka je treba prejeti sv. zakramente in pri sv. maši moliti za žive in rajne deležnike. Obadva odpustka zamorejo prejeti tudi otroci, ki še niso bili pri prvem sv. obhajilu, ako po spovednikovem navetu opravijo kako drugo nadomestno dobro delo. (Spoved se ne more nadomestiti.)¹

- č) Vsi pospeševalji (pospeševaljice), nabiratelji (nabirateljice) in vsi predstojniki tega Dejanja, pa tudi njihovi starši, bratje in sestre morejo prejeti popolne odpustke na obletnico sv. krsta. Pogoji: Spoved, sv. obhajilo, obisk župnijske cerkve in molitev po namenu sv. očeta.
- ### 2. Nepopolni odpustki:

- a) Odpustek 7 let in 7 kvadragen prejmejo vsi člani o priliki dveh glavnih praznikov, ako prejmejo blagoslov, podeljen na slovesen od sv. stolice predpisani način. (Glej str. 38.);
- b) odpustek 1 leta za vsak sestanek, ki ga imajo pospeševalji (pospeševaljice), nabiralci itd. v svojem okraju vsak mesec, ali vsaka dva meseca v navzočnosti svojega voditelja, da se porazgovore, kako pospeševati „Dejanje sv. Detinstva“;
- c) 100 dni odpustka vsak dan dobi član, ki opravlja običajno molitev in je načelnik (nabiralec) enega združenja, ali si vsaj prizadeva, da pridobi 12 deležnikov za sv. Detinstvo;

¹ Pod b) in c) našteje popolne odpustke smejo v ljubljanski škofiji župniki in vodniki vsled škof. dovoljenja (21. maja 1880) na druge mesece in dneve preložiti.

- č) odpustek 100 dni dobe deležniki, ki sveti božični dan ali pa v pobožičnih dneh običajne molitve še enkrat opravijo ter nekaj malega darujejo kot božično darilce nebeškemu detetu Jezusčku. Ta odpustek morejo dobiti tudi oni, ki niso pravi deležniki sv. Dejanja;
- d) odpustek 40 dni prejmejo deležniki in vsi, ki imajo opraviti s sv. Detinstvom, kadarkoli se z besedo ali dejanjem prizadevajo, da bi podpirali, širili, zagovarjali „Dejanje sv. Detinstva“ in ž njim pospeševali ljubezen do božjega Deteta ter zveličanje duš.

Pogoji: Da se dobe naštetih odpustki, je treba seveda opravljati običajne zaukazane molitve ter redno darovati doneske za sv. Dejanje.

Opomba. Breve dne 20. marca 1870 dovoljuje vse članom podeljene odpustke tudi otrokom, ki še niso bili pri prvem sv. obhajilu; enako dovoljuje tudi, da se smejo vsi sv. Detinstvu podeljeni odpustki, ali ki se bodo še podelili, obrniti v prid revnim dušam v vica.

Poslednje je potrdil papež Leon XIII. dne 15. julija 1882.

Pravice mašnikov-voditeljev sv. Detinstva.

I. Breve Leona XIII. z dne 3. februarja 1903, dovoljuje vsem duhovnikom, ki so člani kakega tozadavnega svetovalstva ali voditelji četudi samenege združenja (12 rednih članov), dalje duhovnikom, ki iz svojega plačajo znesek 12 članov, ali če so vsled enkratnega daru v znesku 80 K postali dosmrtni člani sv. Detinstva (dovoljenje sv. stolice 15. julija 1882), sledeče pravice:

- a) Smejo (privatim — ne javno v cerkvi, ampak tiho v zakristiji ali na domu) blagoslavljeni križe, svetinje, molke, podobe Kristusa, Marije, svetnikov in združiti s tem blagoslovom takozvane papeževe odpustke, pri molkih tudi

odpustke sv. Brigite, in sicer neomejeno, torej tudi nečlanom.¹

Pomniti pa je, da morajo biti dotični duhovniki aprobirani za spovedovanje in pa da se smejo teh pravic posluževati le s škofovim dovoljenjem. To dovoljenje, kakor tudi predpisano dovoljenje za pravilno uporabo vseh drugih v naslednjem naštetih fakultet, je bilo vsled prošnje škofijskega voditelja „Dejanja sv. Detinstva“ podeljeno s pi. mom persvetlega knezoškofa dr. A. B. Jegliča vsem voditeljem ljubljanske škofije. Pismo ddo 19. marca 1913, št. 1226, se glasi: „Na Vašo vlogo dne 16. marca s tem dovolim vsem duhovnikom ljubljanske škofije, ki so voditelji vsaj ene skupine (združenja 12 članov) „Dejanja sv. Detinstva“, da smejo uporabljati vse fakultete, ki jih je sv. stolica voditeljem dovolila.“

- b) Imajo trikrat na teden osebno ugodnost privilegiranege oltarja, ako nimajo že sicer kake podobne pravice;
- c) smejo blagoslavljeni in vernikom nadevati škapulirje presv. Trojice, Matere božje karmelske, žalostne in brez madeža spočete, toda le v krajih, kjer se ne nahaja noben samostan takega reda, ki ima predpravico sv. stolice, da sme blagoslavljeni in nadevati zgoraj naštete škapulirje.² [Tudi te in pod točko d) navedene pravice se

¹ Blagoslovljenje se izvrši „s ne verbis“; zadostuje samo „benedictio per manum“. Če lahko, se doda še „aspersio cum aqua benedicta“.

² Obredne molitve za nadevanje škapulirjev — glej str. 30. Ker se morejo odpustki in druge duhovne do-brote teh štirih škapulirjev (izvzemši škapulir žal. M. b.) zadobiti le pod pogojem, da se imena vseh, ki so jih prejeli, pošljejo dotičnim redovnim hišam, — ker je dalje posameznim voditeljem neprilичno, da bi za vse to skrbeli, izjavlja škofijsko vodstvo, da je pripravljeno to skrb prevzeti, ako se z imeni dotičnih oseb pošlje tudi mala vsota za stroške in v dobro „Dejanju sv. Detinstva“.

smejo posluževati le duhovniki, ki so za spovedovanje pooblaščen in imajo škofovo dovoljenje. Glej opazko pri točki a)];

č) smejo podeljevati umirajočim takozvano vesoljno odvezo.

Vse te pravice so podeljene „in perpetuum“.

II. Poleg teh pravic je podelil voditeljem frančiškanski pater general še sledeče ugodnosti:

1. Podaljšal je do 26. novembra 1921 pravico, da smejo blagoslavljeni postajne križce, to je križce s podobo križanega Jezusa (iz medi ali druge nezdroljive snovi). Podoba Jezusova mora biti vsaj toliko vidna (prominens) kot so reliefi. Z blagoslovom takih postajnih križcev, ki jih smejo rabiti bolniki, vjetniki, potniki na morju in osebe v deželah nevernikov in sploh vsi, ki res ne morejo v cerkvi opraviti pobožnosti križevega pota, so združeni vsi odpustki križevega pota.¹

Verniki, ki hočejo te odpustke prejeti, morajo skesano in pobožno moliti dvajsetkrat Očenaš, Češčenomarijo in Čast bodi . . . držeč v rokah postajni križec, ki mora biti blagoslovljen prav za dotično osebo, ki ga rabi. Dvajset Očenašev (Češčenomarij in Čast bodi . . .) je treba moliti brez odmora, in sicer: 14, ker je 14 postaj križevega pota, 5 v spomin peterih ran Kritsusovih, 1 po namenu svetega očetu. Bolniki, ki so tako slabi, da tega ne morejo opraviti, dobe odpustke, ako obude kesanje, izrekajo besede: „Tebe torej prosimo, pridi na pomoč svojim služabnikom, ki si jih odrešil s predrago krvjo,“ in vsaj za kom drugim v duhu molijo tri Očenaše itd.

Pripomniti je, da ta pravica ne velja za kraje, kjer je kaka redovna hiša sv. Frančiška (frančiškani, konventuali, kapucini).

2. Frančiškanski general je dalje duhovnikom-voditeljem dovolil, da smejo osebe obojega spola

¹ Križci se blagoslavlajo z znamenjem sv. križa; pri tem mora mašnik imeti namen, da hoče podeliti dotične odpustke.

vpisavati kot ude III. reda sv. Frančiška ter jim ob dneh, ki so po pravilih za to določeni, podeljevati vesoljno odvezo in papežev blagostov. Ako v dotičnem kraju ni nobene skupščine III. reda ter se ondi ne nahaja noben drug duhovnik, ki bi vodil tretji red, sme duhovnik-voditelj „Dejanja sv. Detinstva“ tudi ustanoviti skupščino III. reda in jo kot vodnik oskrbovati.¹

Večinoma je pa po škofijah potrebno posebno dovoljenje škofijskega ordinariata, da se more taka skupščina ustanoviti.

3. Z reskriptom sv. očeta Pija X., dne 12. maja 1908, se podeljuje vsem duhovnim voditeljem „Detinstva“ pravica:

- a) Da smejo vernikom z eno samo obredno molitvijo nadeti štiri škapulirje presvete Trojice, brezmadežnega spočetja, Marije sedem žalosti in trpljenja Jezusovega. (Obrazec glej str. 36.);
- b) da smejo blagoslavljati molke s takozvanimi križarskimi odpustki. Blagoslov se podeli z znamenjem sv. križa. (Odobrenje škofovo za voditelje ljubljanske škofije glej str. 27.)

Škapulirske svetinjice.

Z dekretom sv. oficija z dne 16. dec. 1910. veljajo glede nadomestnih svetinjic sledeča določila:

1. Dasi sv. oče izrecno želi, naj bi verniki nosili dosedaj običajne škapulirje, vendar pa dovoljuje vsled raznih prošnja kot nadomestilo za škapulirje posebno svetinjico.

¹ Te pravice je podelil general glavnemu ravnatelju v Parizu s pripomnjo, da sme vse voditelje sv. Detinstva subdelegirati. Delegacija se je izvršila dne 5. avgusta 1911.

2. Ena sama svetinjica nadomešča vse prave, od sv. stolice potrjene škapulirje (izvemši škapulirje III. reda). Svetinjico pa sme rabiti kot namestilo le tisti, ki je bil škapulirje praviloma prejel.

3. Svetinjica mora biti kovinasta; imeti mora na eni strani podobo Zveličarjevo, ki kaže svoje Srce, na drugi strani pa podobo presvete Device.

4. Svetinjica mora biti blagoslovljena. To pravico imajo duhovniki, ki smejo nadevati škapulirje, katerih nadomestilo je svetinjica. Blagoslovi se z znamenjem križa, ki se tolikrat ponovi, kolikor škapulirjev svetinja nadomešča. (Škapulirsko svetinjico lahko blagoslovi vsak duhovnik-voditelj, četudi ni sam poprej blagoslovil in nadel škapulirjev.)

5. Svetinjico je treba zmeraj pri sebi imeti, ali na vratu ali pa na kak drug dostojen način.

6. Ako so ti pogoji izpolnjeni, potem nakloni svetinjica vse ugodnosti dotičnih škapulirjev pod pogojem seveda, da se opravljajo dotična zaukazana dobra dela.

(Pravica blagoslavljanja škapulirske svetinje — velja za dobo petih let, ki se bo pa pozneje gotovo zopet podaljšala.)

1. Obred pri nadevanju karmelskega škapulirja.

Formula brevior.

Sacerdos superpelliceum induat una cum stola albi coloris.

V. Ostende nobis Domine misericordiam tuam,

R. Et salutare tuum da nobis.

V. Domine exaudi etc.

V. Dominus vobiscum etc.

Oremus. Domine Jesu Christe, humani generis Salvator, hunc habitum, quem propter tuum tuaeque Genitricis Virginis Mariae de Monte Carmelo

amorem servus tuus devote est delaturus, dextera tua sancti † fica, ut eadem Genitrice tua intercedente ab hoste maligno defensus in tua gratia usque ad mortem perseveret: Qui vivis et regnas in saecula saeculorum. R. Amen.

Deinde aspergat aqua benedicta habitum et postea ipsum imponat dicens:

Accipe hunc habitum benedictum precans sanctissimam Virginem, ut ejus meritis illum perferas sine macula et te ab omni adversitate defendat atque ad vitam perducatur aeternam. Amen.

Deinde dicat:

Ego ex potestate mihi concessa recipio te ad participationem omnium bonorum spiritualium, quae cooperante misericordia Jesu Christi a Religiosis de Monte Carmelo peraguntur. In nomine Patris † et Filii et Spiritus sancti. Amen.

Bene † dicat te Conditor coeli et terrae, Deus omnipotens, qui te cooptare dignatus est in Confraternitatem beatae Mariae Virginis de Monte Carmelo, quam exoramus, ut in hora obitus tui conterat caput serpentis antiqui, atque palmam et coronam sempiternae haereditatis tandem consequaris. Per Christum D. N. Amen.

Aspergat aqua benedicta.

2. Škapulir presv. Trojice.

Sacerdos indutus superpelliceo et stola albi coloris dicit:

V. Adjutorium nostrum in nomine Domini

R. Qui fecit coelum et terram.

V. Dominus vobiscum,

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus. Domine Jesu Christe, qui tegumen nostrae mortalitatis induere dignatus es: obse-

cramus immensam tuae largitatis abundantiam, ut hoc genus vestimenti, quod sancti patres ad innocentiae et humilitatis indicium abrenuntiantes saeculo ferre sanxerunt, tu ita bene † dicere digneris, ut hic famulus tuus (*vel* haec famula tua) N., qui (*vel* quae) hoc indutus (*vel* induta) fuerit vestimento, te quoque induere mereatur. Qui vivis et regnas per omnia saecula saeculorum. — Amen.

Postea aspergit aqua benedicta.

Modus imponendi dictum scapulare :

V. Adjutorium nostrum etc.

R. Qui fecit coelum et terram.

V. Dominus vobiscum,

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus. Adesto, Domine, supplicationibus nostris: ut hunc famulum tuum (*vel* hanc famulam tuam), cui in tuo nomine habitum Religionis sanctissime Trinitatis imponimus, tu ita bene † dicere digneris, ut te largiente devotus (*vel* devota) persistat, et vitam consequi mereatur aeternam. Per Dominum nostrum Jesum Christum, Filium tuum, qui tecum etc. R. Amen.

Nunc imponitur sacrum scapulare a sacerdote dicente :

Accipe habitum sanctissimae Trinitatis in augmentum fidei, spei et charitatis: in nomine Patris et Filii † et Spiritus Sancti. R. Amen.

V. Dominus vobiscum,

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus. Omnipotens sempiternae Deus, qui dedisti famulo tuo (*vel* famulae tuae) in confessione verae fidei aeternae Trinitatis gloriam agnoscere et in potentia majestatis adorare unitatem: quaesumus, ut ejusdem fidei firmitate ab omnibus semper muniatur adversis.

Deus, qui per sanctos Joannem et Felicem Ordinem sanctissimae Trinitatis, ad redimendum de potestate Saracenorum captivos, coelitus instituere dignatus es: praesta, quaesumus, ut eorum suffragantibus meritis a captivitate corporis et animae, te adjuvante, liberetur hic famulus tuus (*vel* haec famula tua). Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Suscipiat te sanctissima Trinitas in numerum confratrum consororumque Confraternitatis nostrae; et licet te indigne suscipimus, in orationibus tamen nostris precamur, ut tibi sanctissima Trinitas concedat tempus bene vivendi, constantiam perseverandi, et sicut nos hodie fraterna caritas spiritualiter jungit in terris, ita divina pietas, quae dilectionis est auctrix et amatrix, nos sum fidelibus suis conjungere dignetur in coelis. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Datur benedictio dicendo: Pax et benedictio Dei omnipotentis,

Patris †, et Filii †, et Spiritus † Sancti, descendat super te (*vel* super vos), et maneat semper. R. Amen.

3. Škapulir Brezmadežnega spočetja.

Qui suscepturus est scapulare, genuflectat et sacerdos superpelliceo et stola alba indutus, capite detecto, dicat absolute:

V. Adjutorium nostrum in nomine Domini,
R. Qui fecit coelum et terram.

V. Dominus vobiscum,
R. Et cum spiritu tuo.

Oremus. Domine Jesu Christe, qui tegumen nostrae mortalitatis induere dignatus es, tuae largitatis clementiam humiliter imploramus, ut hoc genus

vestimenti, quod in honorem et memoriam Conceptionis beatae Mariae virginis immaculatae, nec non ut illo induti exorent in hominum pravorum morum reformationem, institutum fuit, bene † dicere digneris, ut hic famulus tuus, qui eo usus fuerit (*vel* haec famula tua, quae eo usa fuerit; *si plures suscepturi sint, dicatur*: hi famuli tui, qui eo usi fuerint, *vel* hae famulae tuae, quae eo usae fuerint), eadem beata Maria Virgine intercedente, te quoque induere mereatur (*vel* mereantur). Qui vivis et regnas in saecula saeculorum. R. Amen.

Postea sacerdos nihil dicendo aspergit scapulare vel scapularia aqua benedicta; deinde illud imponit dicens:

Accipe frater (*vel* soror), scapulare Conceptionis beate Mariae Virginis immaculatae, ut, ea intercedente, veterem hominem exutus (*vel* exuta), et ab omni peccatorum inquinamento mundatus (*vel* mundata), ipsum perferas sine macula, et ad vitam pervenias sempiternam. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Postea subjungit:

Et ego, ex facultate mihi concessa, recipio te (*vel* vos) ad participationem bonorum omnium spiritualium, quae in Clericorum Regularium Congregatione ex gratia Dei fiunt, et quae per sanctae Sedis Apostolicae privilegium concessa sunt. In nomine Patris et Filii † et Spiritus Sancti. R. Amen.

Describat nomen ejus (vel nomina eorum) in libro consueto, et dicat trina vice, flexis genibus Orationem sequentem vulgari sermone una cum a scripto (vel adscriptis):

Laudes ac gratiae sint omni momento sanctissimo ac divinissimo Sacramento. (Češčen in za-

hvaljen bodi vsak čas presveti božji Zakrament!)
Et benedicta sit sancta et immaculata Conceptio
beate Virginis Mariae, Matris Dei. (In blagoslov-
ljeno bodi sveto in brezmadežno spočetje blažene
device Marije, Matere božje.)

*Hortetur fideles, ut haec elogia saepe saepius
repetant ad indulgentias consequendas.*

4. Škapulir Marije sedem žalosti.

Benedictio scapularis nigri.

*Sacerdos superpelliceo et stola alba indutus
dicat:*

V. Adjutorim nostrum in nomine Domini,

R. Qui fecit coelum et terram.

V. Dominus vobiscum,

R. Et cum Spiritu tuo.

Oremus. Omnipotens sempiterne Deus, qui
morte Unigeniti tui mundum collapsum restaurare
dignatus es, ut nos a morte aeterna liberares, et
ad gaudia regni coelestis perduceres; respice,
quaesumus, super hanc familiam servorum tuo-
rum in nomine beatissimae Virginis septem Dolo-
ribus sauciae congregatam, de cujus gremio hic
famulus tuus (*vel haec famula tua*) esse cupit (*vel
hi famuli tui esse cupiunt*), ut augeatur numerus
tibi fideliter servientium, et omnibus saeculi et
carnis perturbationibus liberatus (*vel liberata, seu
liberati*) et a laqueis securus diaboli (*vel segura,
seu securi*) intercessione ejusdem beatae Mariae
Virginis, beatorum Augustini et Philippi ac septem
nostrorum beatorum patrum Ordinis Fundatorum
vera gaudia possideat (*vel possideant*). Per Chri-
stum Dominum nostrum. R. Amen.

Conversus ad habitum super altare positum sacerdos dicit :

Oremus. Domine Jesu Christe, qui tegumen nostrae mortalitatis induere dignatus es, obsecramus immensam largitatis tuae abundantiam, ut hoc genus vestimentorum, quod sancti patres nostri ad innocentiae humilitatisque indicium in memoriam septem Dolorum beatæ Virginis Mariæ nos ferre sanxerunt, ita bene † dicere digneris, ut qui (*vel* quæ) illis fuerit indutus (*vel* induta, *seu* fuerint induti), corpore pariter et animo induat (*seu* induant) te Salvatorem nostrum. Qui vivis et regnas in saecula saeculorum. R. Amen.

Aspergit habitum aqua benedicta dicens :

Asperges me, Domine, hyssopo et mundabor, lavabis me et super nivem dealbabor.

Summaria formula benedicendi quatuor scapularia.

ss. Trinitatis, Passionis D. N. J. Chr., Immaculatae Conceptionis ac 7 Dolorum B. M. V.

V. Adjutorium nostrum in nomine Domini,

R. Qui fecit coelum et terram.

V. Domine exaudi etc.

R. Et clamor meus etc.

V. Dominus vobiscum,

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus. Domine Jesu Christe, omnium caput Fidelium, et humani generis Salvator, qui tegumen nostrae mortalitatis induere dignatus es: obsecramus immensam largitatis tuae abundantiam, ut indumenta haec in obsequium Ss. Trinitatis instituta, necnon in honorem et memoriam dolorosissimæ Passionis tuae, in honorem beatissimæ Vir-

ginis Matris tuae sine labe conceptae, doloresque tuos ac vices peramanter dolentis, ita bene † dicere et sancti † ficare digneris, ut qui (*vel* quae) ea assumpserint, eadem Genitrice tua intercedente, te quoque Salutare nostrum, corpore et anima induere mereantur: Qui vivis et regnas in saecula saeculorum. R. Amen.

(Sacerdos aspergat aqua benedicta.)

Modus induendi.

(Sacerdos omnibus scapularia singillatim imponat, ac deinde formulam proferat supra omnes simul, Formula recitetur numero singulari, si uni tantum personae sint scapularia imponenda.)

1. Accipite habitum Ordinis SS. Trinitatis in fidei, spei et caritatis augmentum, ut induatis novum hominem, qui secundum Deum creatus est in justitia et sanctitate.

2. Accipite scapulare Passionis Domini nostri Jesu Christi, ut veterem hominem exuti novumque induti, ipsum digne perferatis, et ad vitam perveniatis sempiternam.

3. Accipite scapulare devotorum B. Mariae Virginis sine labe conceptae, ut ejus intercessione ab omni inquinamento mundati, ad vitam perveniatis aeternam.

4. Accipite habitum Servorum B. Mariae Virginis septem Dolores ejus devote recolentium, ut dolores ipsos assidue recogitantes, Passionem Domini nostri Jesu Christi in corde et corpore vestro impressam jugiter teneatis.

Ego ex facultate apostolica mihi delegata, recipio vos in participationem bonorum spiritualium et indulgentiarum, quibus praedicti Ordines seu Con-

gregationes pollent. In nomine Pa † tris, et Fi † lii, et Spiritus † Sancti. Amen.

V. Salvos fac servos tuos,

R. Deus meus sperantes in te.

V. Mitte eis auxilium de Sancto,

R. Et de Sion tuere eos.

V. Esto eis, Domine, turris fortitudinis,

R. A facie inimici.

V. Nihil proficiat inimicus in eis,

R. Et filius iniquitatis non apponat nocere eis.

V. Domine exaudi, etc.

V. Dominus vobiscum, etc.

Oremus. Adesto, Domine, supplicationibus nostris, et quibus in tuo nomine sacros habitus imposuimus, ita bene † dicere digneris, ut tuae gratiae cooperantes, vitam consequi mereantur aeternam. Per Christum Dominum nostrum. — R. Amen.

Benedictio Dei omnipotentis Pa † tris, et Fi † lii, et Spiritus † Sancti descendat super vos et maneat semper. Amen.

Slovesno blagoslovljenje otrok o priliki glavnih praznikov „Dejanja sv. Definstva“.

V. Adjutorim nostrum in nomine Domini,

R. Qui fecit coelum et terram.

V. Dominus vobiscum,

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus. Quaesumus, omnipotens Deus, pueris istis, pro quibus tuam deprecamur clementiam, bene- † dicere dignare, et per virtutem Sancti Spiritus corda eorum corrobora, vitam sanctifica, castimoniam promove, sensus eorum bonis operibus unice intentos custodi, prospera tribue,

pacem concede, salutem confer, caritatem largire, et ab omnibus diabolicis atque humanis insidiis tua protectione et virtute semper defende, ut, te miserante, Paradisi requiem tandem feliciter assequantur. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum etc. R. Amen.

Oremus. Domine Jesu Christe, qui parvulos tibi oblatos et ad te venientes complectebaris (*hic ponat manus super capita puerorum*) manusque super illos imponens, eis benedicebas dicens: „Sinite parvulos venire ad me, et nolite prohibere eos; talium est enim regnum coelorum, et Angeli eorum semper vident faciem patris mei“, respice, quaesumus, ad puerorum et puellarum praesentium devotionem, et benedictio tua copiosa super illos descendat, ut in tua gratia et caritate proficiant, te sapiant, te diligant, te timeant, mandata tua custodiant, et ad exoptatum finem perveniant, per Te, Salvator mundi, qui cum Patre et Spiritu Sancto vivis et regnas Deus in saecula saeculorum. R. Amen.

Benedictio Dei omnipotentis, Pa†tris, et Fi†lii et Spiritus † Sancti, descendat super vos, custodiat atque dirigat vos, et maneat semper vobiscum.
R. Amen.

Deinde aspergantur aqua benedicta.

Slovenska knjižnica

6K M

B 7280

91013015477

COBISS ©